

A II. Nyelvészkongresszus tapasztalatai.

A Magyar Tudományos Akadémia Szegeden rendezte a II. Országos Nyelvészkongresszust. E kongresszuson jelen voltak nyelvtudományunk szánottevő képviselői, a magyar nyelv oktatásával foglalkozó szegedi nevelők jórésze, valamint anyanyelvi oktatásunk jövő harcosai: magyar-szakos tanárjelöltjeink.

Az érdeklődés felkeltéséhez a sokat ígérő előadások is hozzájárultak. Tudós és nevelő egyaránt sokat várt Zsirai Miklós akadémikus előadásától. "A magyar nyelvtudomány haladó hagyományairól" tartott referátumában Zsirai sorra vette valamennyi jelentős nyelvtudósunkat méltatva azok munkásságát. Azonban előadásából pontosan az hiányzott, amit vártunk, a múlt nagy nyelvészeinek haladó nézeteinek feltárása.

Ligeti Lajos akadémikus "az Ural-altáji nyelvviszony kérdései" c. előadása minden várakozást felülmúlt. Ligeti előadásának érdeme: feltárta a nyelvtörténeti és összehasonlító

módszer hiányosságait ugyanakkor Marral szemben vitathatatlan fontosságát is hangsúlyozta. A legégetőbb kérdéseket tüzte napirendre Sulán Béla az anyanyelvünk oktatásokról szóló előadásában. Báróczy Géza akadémikus hozzászólása nem mindig járt helyes nyomon s nem talált a kérdésekre kielégítő megoldást.

A magyar irodalmi nyelvről szóló előadás jogosan érdekelte íróinkat és irodalomtörténészeinket, egyaránt. Termékeny vitának lettünk volna tanui, ha Pais Dezső előadásában a legújabb kor irodalmi nyelvét is érintette volna. Hiányosságának róható fel az is, amit Mód Aladár igen helyesen állapított meg, hogy az egyes korok irodalmi nyelvének tárgyalásából hiányzott a társadalmi háttér a társadalom forradalmi telítettségének hatása az irodalmi nyelv fejlődésére. A kongresszus munkáját összegezve megállapíthatjuk, hogy eredményes munkát végzett. Felébresztette az érdeklődést a anyanyelvi oktatás felé s egyúttal a bajok orvoslásának útját is megmutatta.

Dobcsányi F.

"Burzsoá objektivizmus az orvosi munka területén."

Hazánkban ma négyszerannyi az egyetemi hallgató, mint a Horthy-asizmus idején. 4 új egyetemet létesítettünk. A kutatóintézetek egész sorát rendeztük be.

Tudományos dolgozóink eddig ismeretlen erkölcsi megbecsülést, gondtalan anyagi jóléteket mondhatnak magukénak. Ez és sok más indította Pavlovot arra, hogy elmondja: "Mi, akik tudományos hivatalokat viselünk egyenesen nyugtalanok és gondterheltek vagyunk amiatt, vajjon képesek leszünk-e arra, hogy igazoljuk és kiérdemeljük mindazokat az eszközöket, amelyeket kormányunk rendelkezésünkre bocsájt."

A burzsoázia nem tudja magát kívánatosná tenni azon orvos számára, aki egykori 120 pengős állását cserélte fel a népi demokrácia nyújtotta mai pozíciójával. Nincs olyan orvos, aki azoknak a pártjára állana, akik olyan módon igyekeznek pusztítani Keletázsia "alacsonyrendűnek" tartott népeit, mint a kártékony rovarokat. Ahhoz tehát, hogy ideológiája számára tért hódítson egy új álarcban: az objektivizmus álarcában, százféle megnyilvánulás képében jelentkezik. Objektivista az, aki a burzsoá szerzőkben "mindenekelőtt szakmai szövetséget lát és nem ellenfelet", mert elfelejti, hogy a tudomány nemzetközi ugyan, de eredményeink felhasználása és az a döntő erősen polarizált. Az objektivizmusnak vannak köznapibb, igénytelenebbnek látszó megnyilvánulásai is. A táppénzcsalók álhumanista támogatása, az egészségügy gazdasági, dokumentációs, statisztikai jellegű feladatainak "a tudomány magaslatáról" való lebecsülése, leggyakoribb megjelenési formája. A burzsoá objektivizmus tehát a reakciós idealista világnézet taktikája, mert gyengíteni igyekszik dolgozó népünknek a szocializmus építésére irányuló erőfeszítéseit.

"Minden magatartásnak, minden elméletnek osztálytartalma van mindaddig, míg a munkásosztály világméretben meg nem valósítja a szocializmust, amíg világméretben meg nem szűnnek az antagonista osztályok." /Lenin/ Pártunk és kormányunk az egyetem tudományos dolgozóinak számára fizetésemelést tett lehetővé. Szerény viszonzása lesz ennek a gondolkodásnak, ha a burzsoázia ezen ideológiai támadásával szemben nem lépnek, hanem erős bástyának bizonyulnak.

Halmágyi Dénes.